

Kopia till

alexandra.venander@regeringskansliet.se
jonathan.andersson@regeringskansliet.seKlimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Snabbare processer enligt miljöbalken för att stärka det militära försvaret

Transportstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslagen men har följande synpunkter.

Allmänt

För att snabba på anmälningsprocessen förslås denna skrivning i 8 § i förslag till förordning (2024:000) med särskilda bestämmelser om anmälan av vissa försvarsverksamheter: ”Om ärendet är brådskande får tiden för yttrande begränsas.” Transportstyrelsen menar att för att säkerställa att anmälningsärenden utreds på ett rättssäkert sätt kan det vara lämpligt att ange den kortaste tid för yttrande som ska gälla.

Påverkan på luftrummet

Promemorian föreslår förändringar som syftar till att underlätta och påskynda tillståndsprocesserna för att inrätta nya skjutfält och för att utöka den militära verksamheten vid befintliga skjutfält och skjutbanor. Transportstyrelsen anser att hänsyn samtidigt måste tas till den civila luftfartens intressen, eftersom dess tillgång till luftrummet kan påverkas av de föreslagna åtgärderna.

När ett nytt skjutfält anläggs kan det kräva upprättandet av ett restriktionsområde i enlighet med luftfartslagen (2010:500). Detta är ett nödvändigt steg för att säkerställa säkerheten för luftfarten. Restriktionsområden innebär att luftrummet över skjutfältet kommer att begränsas eller stängas av helt under vissa tider, beroende på omfattningen och frekvensen av den militära verksamheten. Detta medför begränsningar i tillgängligt luftrum för luftfarten, vilket kan påverka flygtrafikens regularitet, leda till omdirigering av flygvägar, öka kostnaderna för flygbolagen och förlänga flygtiderna för passagerarna.

Enligt kommissionens förordning (EG) nr 2150/2005 om flexibel användning av luftrummet (Flexible Use of Airspace - FUA) ska luftrummet

inte betraktas som enbart civilt eller militärt, utan snarare som ett kontinuum där alla användare så långt som möjligt ska få sina behov tillgodosedda. Tillgänglighetsfrågan för luftrummet måste därför beaktas noggrant. En välavvägd balans mellan militära behov och civil luftfart är nödvändig för att upprätthålla både nationell säkerhet och en fungerande civil flygtrafik.

Påverkan på miljöprovningar av flygplatser

Vad gäller flygplatser med civila flygrörelser anser Transportstyrelsen att Försvarsinspektionen för hälsa och miljö även bör beakta eventuell påverkan på det civila flygets förutsättningar. Ofta innehåller dagens miljövillkor för flygplatser uppdelade rörelsetak för militär verksamhet och civil verksamhet, men villkorsformuleringarna varierar. Det är till exempel oklart för oss hur flygrörelser med militära flygplan som flyger på en civil färdplan hanteras i miljöprovningarna, men det skulle eventuellt kunna finnas en risk för att rörelsetaken i miljövillkoren för den civila verksamheten begränsas om militärt flyg skulle öka i hög utsträckning.

Vi konstaterar också att militära jetflygplan normalt är betydligt bullrigare än civila jetflygplan, och att det eventuellt skulle kunna finnas en risk för att attityder hos flygplatsgrannar relaterat till aktuell flygplats därför försämras med utökat militärflyg och att detta ger återverkningar på framtida miljövillkor inklusive tillåtna flygvägar ur miljösynpunkt även för civilt flyg. Att avgöra vad som är ”betydande miljöpåverkan” (så att tillstånd krävs istället för endast anmälningsplikt) tror vi kan bli en svår avvägning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog Kajsa Lindström, sektionschef, Marie Hankanen, sakkunnig miljö och Camilla Pettersson, miljöhandläggare, de senare föredragande.